

Rapport

Klacht

Verzoeker klaagt er over dat het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) hem geen uitstel van betaling voor onbepaalde tijd verleent ten aanzien van de aan hem opgelegde schadevergoedingsmaatregel, terwijl het CJIB op de hoogte is van het gegeven dat hij gedetineerd is en geen inkomen heeft.

Beoordeling Bevindingen

De feiten

Verzoeker, minderjarig, is door de rechter te Assen veroordeeld tot jeugddetentie voor de duur van vijf maanden. Daarbij is de maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen opgelegd. Tevens heeft de rechter een schadevergoedingsmaatregel voor het bedrag van € 1.419,79 opgelegd. Verzoeker heeft - nu hij gedetineerd zit - geen inkomen en kan daarom de schadevergoeding niet betalen. De advocaat van verzoeker heeft het CJIB dan ook gevraagd de invorderingsmaatregelen die het CJIB in gang heeft gezet ten aanzien van de opgelegde schadevergoedingsmaatregel op te schorten voor onbepaalde tijd.

Het CJIB deelde de advocaat van verzoeker mee de invordering niet op te schorten en derhalve geen uitstel van betaling te verlenen. Wel bood het CJIB aan de advocaat van verzoeker een betalingsregeling aan. Het CJIB verzocht de advocaat van verzoeker om hiertoe met een voorstel te komen over een maandelijks te betalen bedrag. Verzoeker is hier niet op ingegaan. Hij benadrukte dat hij vanwege zijn detentie geen inkomen heeft waardoor hij per maand niets kan betalen.

Het treffen van betalingsregelingen of het verkrijgen van uitstel van betaling is geregeld in de aanwijzing executie (vervangende) vrijheidsstraffen, taakstraffen, geldboetes, schadevergoedings- en ontnemingsmaatregelen (zie Achtergrond) (hierna: De Aanwijzing schadevergoedingsmaatregelen).

Het standpunt van het CJIB

Een medewerkster van de Nationale ombudsman heeft op 19 februari 2010 telefonisch informatie bij het CJIB ingewonnen. De medewerker van het CJIB vertelde dat slechts onder bijzondere omstandigheden betalingsregelingen of uitstel van betaling wordt verleend. Detentie op zich zelf is geen reden voor een betalingsregeling of voor uitstel van betaling. In sommige gevallen kan er echter wel aanleiding zijn om met een gedetineerde een betalingsregeling te treffen. Het maandelijks te betalen bedrag kan relatief vrij laag zijn, maar de intentie is om contact tussen het CJIB en de veroordeelde te houden. Indien het echt niet mogelijk is om een betalingsregeling aan te gaan verleent het CJIB in sommige gevallen uitstel van betaling. Voorwaarde is dan echter wel dat de veroordeelde

aangeeft wanneer hij weer gaat betalen en welk bedrag hij maandelijks gaat voldoen. Als niet aan deze voorwaarden wordt voldaan schort het CJIB de betalingsverplichting niet op. Uitstel van betaling voor onbepaalde tijd wordt dan ook nooit verleend. In het geval van verzoeker gaf de medewerker van het CJIB aan dat de advocaat van verzoeker nogmaals een verzoek tot uitstel van betaling kon indienen, maar dat hij daarbij moest aangeven per wanneer verzoeker weer kan betalen en voor welk bedrag per maand. Het CJIB zou dit verzoek dan in overweging nemen.

Naar aanleiding van het verslag van bevindingen dat naar beide partijen was verstuurd vulde de minister van Justitie het bovenstaande nog aan met de opmerking het CJIB zich op het standpunt stelde dat er zo snel mogelijk een aanvang met betalen moet worden gemaakt omdat er sprake is van een slachtoffer die schade heeft geleden. Detentie staat daaraan niet in de weg. Voorts merkte de minister op dat hij van mening is dat het zakgeld dat verzoeker gedurende de detentie ontvangt kan worden aangewend om het slachtoffer te betalen. Tijdens een verblijf in een jeugdinstelling ontvangt de jeugdige een bedrag van € 42,89 per maand ter vrije besteding. Het CJIB achtte het alleszins redelijk dat 25% daarvan wordt aangewend voor de (tijdelijke) betalingsregeling teneinde de maatregel te voldoen.

Wat betreft de wettelijke termijn van 27 maanden waarbinnen een schadevergoedingsmaatregel moet worden voldaan merkte het CJIB op dat er een wetsvoorstel ligt waarbij dit wetsartikel wordt afgeschaft. De inwerkingtreding van dit wetsvoorstel is voorzien per 1 januari 2011. Vooruitlopend op het wetsvoorstel wil het CJIB in specifieke gevallen, mits er sprake is van een adequaat voorstel, een langere betalingstermijn afspreken dan 27 maanden. Echter, verzoeker of zijn advocaat heeft nooit een dergelijk voorstel gedaan. Er is alleen gevraagd om uitstel van betaling voor onbepaalde duur.

Het standpunt van verzoeker

Verzoeker bracht naar voren dat hij in zijn geheel geen inkomen heeft of kan verwerven zolang hij gedetineerd is of onder behandeling is. Daarom is het niet mogelijk om per maand een bepaald bedrag te betalen. Daarbij gaf hij aan het maandelijks aflossen van € 5 of € 10 niet serieus te vinden. Wat betreft de voorwaarden die het CJIB stelt bij het verlenen van uitstel van betaling gaf verzoeker aan dat er geen zicht is op wanneer hij uitbehandeld is en wanneer hij weer inkomen heeft. Het is dan ook onmogelijk om een termijn en bedrag te noemen. Op het voorstel van het CJIB om nogmaals een verzoek tot uitstel van betaling in te dienen ging verzoeker dan ook niet in. Daarbij merkte verzoeker op dat het voor een gedetineerde zonder inkomen niet mogelijk is om binnen 27 maanden, zoals de wet voorschrijft, de schadevergoedingsmaatregel te voldoen.

Beoordeling

Het redelijkheidvereiste houdt in dat overheidsinstanties de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is. Dit houdt onder meer in dat het CJIB bij de executie van schadevergoedingsmaatregelen rekening dient te houden met de belangen van slachtoffers die aanspraak maken op schadevergoeding en de belangen van degene aan wie de maatregel is opgelegd.

Naar het oordeel van de Nationale ombudsman kan het belang van de veroordeelde (verzoeker) slechts een beperkte rol spelen bij de executie van de schadevergoedingsmaatregel. Een schadevergoedingsmaatregel betreft immers een maatregel die ten behoeve van het slachtoffer wordt opgelegd. Het CJIB heeft dan ook de plicht om de schadevergoeding ten behoeve van het slachtoffer zo goed mogelijk te incasseren. De Nationale ombudsman erkent dat nu verzoeker minderjarig is en gedetineerd zit dit complicerende factoren zijn voor het betalen van een schadevergoeding. Wanneer het echt niet mogelijk is om de opgelegde schadevergoeding te betalen biedt de Aanwijzing schadevergoedingsmaatregelen de mogelijkheid om een betalingsregeling te treffen of zelfs, in uitzonderlijke gevallen, uitstel van betaling te verlenen.

Verzoekers standpunt dat een maandelijks te betalen bedrag van geringe omvang niet serieus kan worden genomen deelt de Nationale ombudsman niet. Elke maandelijks aflossing, van welke geringe omvang dan ook, zorgt ervoor dat het slachtoffer genoegdoening krijgt voor het aan hem toegebrachte leed. Bovendien betekent het enkele feit dat verzoeker geen inkomen heeft nog niet dat hij niet op andere wijze (bijvoorbeeld door een lening bij familie of bekenden) aan het geldbedrag kan komen benodigd voor de schadevergoeding. Daarbij is de Nationale ombudsman van oordeel dat wanneer het CJIB uitstel van betaling verleent aan een gedetineerde of aan iemand die (intramuraal) een behandeling ondergaat, het CJIB hier in alle redelijkheid de voorwaarden aan kan verbinden dat de veroordeelde (verzoeker) aangeeft per welke datum hij weer gaat betalen en wat het termijnbedrag zal zijn. Het doet immers recht aan het karakter van de schadevergoedingsmaatregel en het belang van het slachtoffer om duidelijkheid te verkrijgen over het door hem of haar te ontvangen geldbedrag. Het ondergaan van detentie of een behandeling brengt niet met zich dat het betalen van de schadevergoeding voor onbepaalde tijd dient te worden opgeschort.

Alles overziend komt de Nationale ombudsman tot het oordeel dat in dit geval het belang van het slachtoffer prevaleert boven het belang van verzoeker. De Nationale ombudsman acht het dan ook niet onredelijk dat het CJIB geen uitstel van betaling voor onbepaalde tijd verleent. Het CJIB heeft dan ook niet in strijd met het redelijkheidsvereiste gehandeld.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

De Nationale ombudsman heeft met tevredenheid ervan kennisgenomen dat inmiddels een betalingsregeling voor de duur van zes maanden is getroffen voor het bedrag van € 10 per

maand.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het Centraal Justitieel Incasso Bureau te Leeuwarden, is niet gegrond.

Onderzoek

Op 12 januari 2010 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer P. thans gedetineerd, ingediend door de heer mr. Doornbos advocaat te Assen, met een klacht over een gedraging van het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) te Leeuwarden. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Justitie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd er door een medewerkster van de Nationale ombudsman telefonische informatie ingewonnen bij het CJIB.

Vervolgens werd betrokkenen verzocht op de bevindingen te reageren. Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De reactie van de minister van Justitie gaf aanleiding het verslag aan te vullen.

Verzoekers intermediair gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

het verzoekschrift van 11 januari 2010;

brief van verzoeker met bijlage van 20 januari 2010;

telefonisch ingewonnen informatie bij de advocaat van verzoeker en het CJIB op 19 februari 2010.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

Aanwijzing executie (vervangende) vrijheidsstraffen, taakstraffen, geldboetes, schadevergoedings- en ontnemingsmaatregelen, datum inwerkingtreding 1 juli 2008

11. Betalingsregelingen

Alle verzoeken om betalingsregelingen, voor zover deze betrekking hebben op bij het CJIB geregistreerde en in behandeling zijnde zaken, worden door de parketten doorgezonden naar het CJIB. Het betalingsbeleid is op hoofdlijnen verwerkt in bijlage 3.

(...)

Bijlage 3 Betalingsregelingen

(...)

3. Het CJIB treft in beginsel geen betalingsregelingen. Alleen op grond van bijzondere omstandigheden kan een verzoek na beoordeling gehonoreerd worden.

(...)

7. Ingeval van honorering zijn de volgende vormen van betalingsregeling mogelijk:

termijnbetalingsregeling

uitstel van betaling

8. Een termijnbetalingsregeling bestaat zoveel mogelijk uit gelijke maandelijkse termijnen.

9. Een uitstel van betaling wordt slechts over een zo kort mogelijke periode verleend. Uitstel van betaling voor onbepaalde duur wordt niet verleend. Detentie is op zichzelf geen reden om uitstel van betaling te verlenen.

10. Het niet stipt nakomen van de voorwaarden van een betalingsregeling heeft tot gevolg dat deze vervalt en dat het nog openstaande bedrag onmiddellijk in zijn geheel opeisbaar wordt.

(...).